

[Justitsministeren.]

pågældende ikke fjernes fra hjemmet, men alene undergives børneværnstilsyn, undertiden kan savne fornøden effektivitet. I sådanne tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at kombinere forsorgsvilkåret med bøde, hvis den pågældende er betalingsdygtig, hvad han under de nuværende forhold ofte vil være.

Herudover skal jeg nævne, at den nuværende stive regel, hvorefter prøvetiden, d. v. s. den tid, hvori den pågældende skal holde sig straffri for at undgå genoptagelse af sagen, altid er identisk med forsorgstiden, foreslås ændret, således at prøvetiden kan fastsættes frit inden for de grænser, der gælder for prøvetiden i betingede domme.

Jeg vender mig herefter til aldersgruppen 18-21 år.

Også i denne aldersgruppe kan tiltalefrafald mod børne- og ungdomsforsorg anvendes i et vist begrænset omfang i medfør af forsorgslovens § 150, der angår unge, der er på opdragelseshjem eller er udskrevet derfra under tilsyn. Også denne regel foreslås overført til retsplejeloven, hvor den indgår i § 723 og § 723 a. Der sker samtidig en vis udvidelse af bestemmelsen, som dog vil være uden nævneværdig praktisk betydning.

Når bortses fra disse forholdsvist få tiltalefrafald og de sager, der kan afgøres med bøder, står sanktionsvalget i denne aldersgruppe mellem betinget dom, ubetinget hæfte- eller fængselsstraf og ungdomsfængsel. Der er i de seneste ca. 5 år sket en udvikling i retning af en øget anvendelse af ungdomsfængsel og betingede domme med tilsyn m. v. og en begrænsning i anvendelsen af ubetinget hæfte- eller fængselsstraf.

Denne udvikling, som jeg finder rigtig, har kunnet finde sted på det foreliggende lovgrundlag. I lovforslaget får den en vis støtte gennem den foreslåede mere elastiske udformning i § 41, stk. 1, af betingelserne for dom til ungdomsfængsel.

Af de ændringer, der i øvrigt foreslås i reglerne om ungdomsfængsel, skal jeg fremhæve følgende:

Efter de gældende regler er det kun personer, der var mellem 15 og 21 år på gerningstidspunktet, der kan dømmes til ungdomsfængsel. Efter forslaget lægges vægten på alderen på domstidspunktet, og samtidig

foreslås en adgang til i undtagelsestilfælde at dømme personer mellem 21 og 23 år til ungdomsfængsel. Denne regel vil navnlig være hensigtsmæssig med hensyn til personer, der, uanset at de er fyldt 21 år, i udviklingsmæssig henseende må ligestilles med personer under denne aldersgrænse.

Endvidere foreslås nogle mindre realitetsændringer i reglerne om prøveløsladelse fra ungdomsfængsel. Efter den gældende regel er anbringelsestiden 1-3 år. Denne regel kan virke for usmidig, og der foreslås derfor en adgang til i undtagelsestilfælde at prøveløslade, før der er gået 1 år. Ligeledes foreslås en smidigere regel om prøvetid, således at denne under hensyn til de konkrete omstændigheder, navnlig behovet for efterforsorg, kan fastsættes af fængselsnævnet inden for en ramme på 1-3 år.

Efter disse bemærkninger om reaktionerne over for de unge lovovertrædere skal jeg gå over til forslaget til straffelovens kap. 7 om betingede domme.

Som der er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, har spørgsmålet om reformer med hensyn til betingede domme været et af de mest fremtrædende spørgsmål i de senere års kriminalpolitiske diskussion — både her i landet og i udlandet.

Blandt de diskuterede reformspørgsmål har navnlig spørgsmålet om den betingede doms form været centralt.

Selv om jeg ingenlunde underkender betydningen af dette spørgsmål, som jeg om et øjeblik skal vende tilbage til, vil jeg gerne straks fremhæve, at det vigtigste reformspørgsmål vedrørende betingede domme er spørgsmålet om den betingede doms reelle indhold. Det er af helt afgørende betydning for den betingede doms værdi, navnlig specialpræventivt, men også ud fra generalpræventive synspunkter, at de behov for tilsyn og eventuelt mere indgribende forsorgsmæssige foranstaltninger, som viser sig i de enkelte straffesager, kan imødekommes på en hensigtsmæssig måde. Betydningen af en effektiv ordning af det, der undertiden betegnes som kriminalforsorgen i frihed, er ikke mindre end værdien af et velorganiseret fængselsvæsen. Jeg har derfor i september 1960 nedsat et udvalg med den opgave bl. a. at overveje, hvilke praktiske foranstaltninger der bør iværksættes med